

Rätt till tillfällig föräldrapenning för dygnsvila

Försäkringskassans ställningstagande

Vid tillämpningen av 13 kap. 16, 20, 22, 26, 27 eller 30 §§ SFB ska med att behöva avstå från förvärvsarbete avses både att en dagarbetande förälder behöver avstå från förvärvsarbete under dagtid och att en nattarbetande förälder behöver avstå från förvärvsarbete nattetid för att få sin dygnsvila.

Bakgrund och överväganden

Försäkringsöverdomstolen har i ett avgörande fastställt att en nattarbetande förälder kan ha rätt till tillfällig föräldrapenning när han eller hon avstår från förvärvsarbete för att få sin dygnsvila och för att kunna vårda barnet efterföljande dag (FÖD 1984:15). I det aktuella fallet var barnet sjukt.

Försäkringskassan har utifrån denna dom ansett att en förälder som avstått från arbetsskift för att kunna vila för att orka vårda sjukt barn under sin arbetsfria tid trots avsaknaden av tidsmässigt samband, har ansetts behöva avstå från förvärvsarbete för att vårda barn. Rätten till tillfällig föräldrapenning har dock begränsats till att gälla endast i samband med vård av sjukt barn.

Fråga har uppkommit om det även finns andra situationer än när barnet är sjukt som denna princip skulle kunna tillämpas på. Det saknas klagande uttalanden i förarbeten och praxis. För att få fram en enhetlig rättstillämpning inom Försäkringskassan behövs ett rättsligt ställningstagande i frågan.

Försäkringskassan konstaterar att en förälder som arbetar natts skift behöver få sin dygnsvila under dagtid. Om det uppkommer ett behov av att vårda barnet dagtid kan föräldern inte få sin dygnsvila denna tid. I stället måste föräldern få dygnsvilan på natten. Det uppkommer därmed ett behov av att avstå från förvärvsarbete. På detta sätt likställs en nattarbetande förälder med den som arbetar dagtid i fråga om möjligheterna att ta en aktiv del i föräldraansvaret.

Något bärande skäl att begränsa möjligheten att få tillfällig föräldrapenning för en nattarbetande förälder till situationen när barnet behöver vårdas på grund av sjukdom kan inte anses finnas. En sådan begränsning vilar på tanken att det kan ställas krav på att föräldrar planerar omvårdnaden om barnet så att nattarbetande föräldrar inte behöver avstå från förvärvsarbete.

Försäkringskassan anser mot bakgrund av dessa överväganden att den princip Försäkringsöverdomstolen fastställt även kan användas i andra

situationer än när barnet är sjukt dvs. i alla situationer när rätt till tillfällig föräldrapenning kan komma ifråga.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

FÖD 1984:15

Eva Nordqvist

Niklas Dernebo